

Nova Ljubljanska mediacijska pravila

V zadnjih nekaj letih je večina vodilnih arbitražnih institucij mediaciji namenila pomembnejše mesto v svoji ponudbi alternativnega reševanja sporov, med njimi denimo stockholmska, londonska, pariška, dunajska in milanska arbitraža. Tej skupini se je letos pridružila tudi Stalna arbitraža pri Gospodarski zbornici Slovenije s svojimi novimi mediacijskimi pravili, poimenovanimi Ljubljanska mediacijska pravila, ki so pričela veljati 1. januarja 2019.

Marko Djinović, Stalna arbitraža pri GZS

Nova Ljubljanska mediacijska pravila temeljijo na reševanju gospodarskih sporov po principu »vse na enem mestu«.

»Vse na enem mestu«

Poslovni subjekti medsebojne spore pogosto želijo rešiti najprej sporazumno z mediacijo, če ta ne uspe, pa v arbitražnem postopku, z arbitražno odločbo. Zaradi stroškovne in časovne optimizacije ter ustrezne kakovosti storitev se odločajo za reševanje sporov po principu »vse na enem mestu« (one-stop-shop), pod okriljem izbrane institucije.

Nova Ljubljanska mediacijska pravila (LMP) zato temeljijo na reševanju gospodarskih sporov po principu »vse na enem mestu«. Strankam omogočajo uporabo mediacije kot samostojnega postopka ali v kombinaciji s klasično oz. pospešeno arbitražo v skladu z Arbitražnimi pravili Stalne arbitraže pri GZS (Ljubljanska arbitražna pravila).

Kdaj se LMP uporabijo?

LMP se uporabijo, če se stranke pred ali po nastanku spora dogovorijo, da bodo medsebojne spore skušale sporazumno rešiti s pomočjo nevtralne tretje osebe (mediatorja) pod okriljem Stalne arbitraže pri GZS, ne glede na to, ali stranke za ta postopek uporabijo izraz mediacija, conciliacija, pomirjanje, posredovanje v sporih ali drug podoben izraz.

Če želijo podjetja izkoristiti prednosti mediacije ali kombinacije mediacije z arbitražo, se morajo o tem dogovoriti v pogodbi (npr. v prodajni, distribucijski, gradbeni ali drugi pogodbi o poslovnem sodelovanju). Po nastanku spora se je namreč o tem težje dogovoriti.

V ta namen imajo podjetja na voljo **vzorčne klavzule**, s katerimi se med seboj povežeta dva kompatibilna postopka mediacije in arbitraže:

- najprej mediacija in zatem »klasična« arbitraža, če je to potrebno in
- najprej mediacija in zatem »pospešena« arbitraža, če je to potrebno.

Primer vzorčne kombinirane klavzule za vključitev v pogodbo:

»Vsak spor, nesoglasje ali zahtev, ki izhaja iz te pogodbe ali je v povezavi s to pogodbo, vključno z njeno kršitvijo, prenehanjem ali veljavnostjo, bodo stranke najprej reševale z mediacijo v skladu z Mediacijskimi pravili Stalne arbitraže pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Če se mediacija konča ali če spor z mediacijo ne bo rešen v roku [60] dni od začetka mediacije

oz. v drugem roku, za katerega sta se stranki pisno dogovorili, bo spor dokončno rešen v arbitražnem postopku v skladu z Arbitražnimi pravili Stalne arbitraže pri Gospodarski zbornici Slovenije z uporabo pravil o pospešenem arbitražnem postopku.»

Če torej stranke v mediaciji ne uspejo sporazumno rešiti spora v 60 dneh, lahko katera koli od njih sproži arbitražni postopek, v katerem arbitražni senat o sporu odloči z dokončno arbitražno odločbo. V »klasičnem« arbitražnem postopku po Ljubljanskih arbitražnih pravilih mora senat izdati končno arbitražno odločbo v roku devetih mesecev, v »pospešenem« pa v roku šestih mesecev po tem, ko mu je bila zadeva predana. To je več kot trikrat hitreje, kakor če bi stranke spor reševale pred sodiščem.

Kako se začne mediacija?

Po LMP se lahko mediacija začne na dva načina, bodisi tako, da stranke skupaj predlagajo začetek mediacije, bodisi da ena stranka drugi – preko Stalne arbitraže – predlaga začetek mediacije.

Kdo imenuje mediatorja?

Stranke svobodno izberejo (nominirajo) osebo, ki naj deluje kot mediator. Morajo pa vsi mediatorji, imenovani na podlagi LMP, zadostiti minimalnim standardom nepristranskosti, neodvisnosti in razpoložljivosti. Zato morajo biti vsi nominirani mediatorji potrjeni s strani Stalne arbitraže pri GZS, s čemer so formalno imenovani.

Učinkovitost

Učinkovitost postopka je posebej poudarjena z obveznostjo mediatorja, da se po predaji zadeve brez odlašanja posvetuje s strankami o časovnici in poteku mediacije. Izraz učinkovitosti so tudi e-komunikacija kot pravilo, neformalnost postopka (ne piše se zapisnik) in možnost, da se dosežena poravnava zapiše v obliki izvršljive arbitražne odločbe.

Zaupnost

Zaupnost mediacije je osnovno pričakovanje strank v gospodarskih sporih, zato je določena kot temeljno pravilo. Od zaupnosti je mogoče odstopiti le (i) če se stranke izrecno sporazumejo drugače, (ii) če razkritje podatkov zahteva veljavno pravo ali (iii) je razkritje potrebno za izpolnitev ali prisilno izvršitev poravnave.

Dopustnost dokazov v drugem postopku

Stranka, ki sodeluje v mediaciji, ima po LMP zagotovilo, da se v morebitnem arbitražnem ali sodnem postopku druga stranka ne sme sklicevati na oz. predložiti kot dokaz ali pričati o (i) med mediacijo izraženih mnenjih in predlogih strank glede možne rešitve spora, (ii) med mediacijo danih izjavah strank ali priznanjih dejstev, (iii) predlogih mediatorja, (iv) pripravljenosti stranke za poravnavo ipd. Brez te varovalke se stranke za mediacijo ne bi odločile.

Koliko stane mediacija?

Tarifa temelji na švicarskem pristopu, po katerem se plačilo za mediatorja določi na osnovi urne postavke, administrativni stroški institucije pa kot delež od plačila mediatorju.

Plačilo za mediatorja je odvisno od višine urne postavke in časa, ki ga je razumno porabil za delo na mediaciji. Višino urne postavke dokončno določi Stalna arbitraža ob imenovanju mediatorja, po posvetu z mediatorjem in strankami. Urna postavka, določena v razponu, omogoča fleksibilnost in ustrežanje plačila okoliščinam primera (zapletenost spora, število strank, mednarodni element ipd.), po drugi strani pa tudi ustrezno predvidljivost za stranke. Plačilo je torej odraz dejansko opravljenega dela in učinkovitosti mediatorja.

Stranke na začetku postopka plačajo vpisno takso, ki je odvisna od vrednosti spora, administrativno-podporne storitve v postopku pa so plačane iz administrativnih stroškov, ki jih Stalni arbitraži po zaključku postopka plača mediator v višini 10 odstotkov od njegovega plačila. gg

Zaupnost mediacije je osnovno pričakovanje strank v gospodarskih sporih, zato je določena kot temeljno pravilo.

5 koristi mediacije po LMP:

1. možnost kombinacije mediacije z arbitražo in pospešeno arbitražo (vse na enem mestu)
2. možnost prilagajanja postopka potrebam strank
3. možnost izbire ustreznega strokovnjaka (mediatorja)
4. popolnoma zaupen postopek
5. hitrejša in cenovno ugodnejša od sodišča

Več informacij:

Stalna arbitraža pri GZS
arbitraza.lj@gzs.si
www.sloarbitration.eu